

Transcripció criptogramàtica d'una classe d'en Xavier Rubert de Ventós

Mercé Sans i Alfonso

Introducció

Que algú et vegi venir més del conte, passi. Que et segeixi massa bé el fil, també. Però n'hi ha prou amb que les dues operacions s'ajuntin per sentir-se ben despullat. I així és com m'he sentit davant dels ulls, entre alegres i inquisitorials, de Mercè Sans: uns ulls en els que m'he vist ben retratat, o pitjor: radiografiat.

Per dur a terme l'operació, Mercè Sans s'ha limitat a posar el clàssic “mirall a la vora del camí” del meu curs. Però no cal enganyar-se, la “literalitat” amb la que recull i estructura per escrit les meves paraules suposa una profunda comprensió i, alhora, una irònica distorsió del meu discurs. Més encara: és un astut i deliberat recurs literari que, tot en caricaturitzant aquest discurs, arriba a mostrar-ne l'estructura profunda —una estructura de la que no era conscient ni jo mateix.

No he gosat doncs tocar ni una coma d'aquesta espècie d’“acta notarial” de les meves paraules: ni tan sols allí on hi ha un error en un mot, en una atribució o un concepte, ni tampoc quan hi consta un mot més col·loquial o groller del conte que m'avergonyeix de veure escrit i que segurament vaig utilitzar endut pel caràcter reduït i informal del nostre seminari. He de senyalar, tanmateix, que la transcripció ho és tan sols d'una sessió d'un seminari inconclús: “part de part” doncs, en la que no hi és present l'argument o conclusió on tot plegat anava a parar.

He dit que la imatge que he vist en aquest retrat o mirall m'ha produït d'antuvi una reacció de vergonya. Però també és veritat que m'ha donat una certa satisfacció en veure com el fil de l'argument aguantava les disgressions, meandres i rierols colaterals que anaven sorgint pel camí; com les imatges o exemples s'estructuraven en una serie ordenada de “nivells” de llenguatge i de discurs que la sagacitat del “copista” ha sabut traduir en l'espai d'una plana. Una traducció que m'ha obligat, en darrer terme, a preguntar-me: per què explico o m'explico d'aquesta manera?

Mira Mercè: jo penso que comunicar és molt difícil, si és que de veritat vols transmetre conceptes o sensacions i no meres paraules o concepcions. És fàcil que els altres ens sentin, però no que sentin en ells mateixos allò que a nosaltres ens ha passat. És per això, penso, que en el meu discurs es multipliquen les referències i les imatges a fi de trobar una mena, un sentiment o una experiència que estableixi la complicitat —es a dir, la comunicació— entre jo i qui m'escolta... Però no sé per què m'explico tant. Tot plegat, és clar, no és res més que una broma que m'has fet: el que passa és que a més de ser una broma pesada, és també una broma de pes.

Xavier Rubert de Ventós

Introducción

Que alguien te vea venir, sea. Que te siga muy bien el discurso, también. Pero es suficiente que se unan las dos cosas para sentirse (completamente) desnudo. y así es como me he sentido frente a los ojos, entre alegres e inquisitivos, de Mercedes Sans: ojos donde me he visto fotografiado, o peor: radiografiado.

Para llevar a buen término la operación, Mercedes Sans se ha limitado a poner el clásico “espejo cerca del camino” de mi curso. Pero no nos engañemos, la “literalidad” con que recoge y estructura por escrito mis palabras supone una profunda comprensión, y al mismo tiempo, una irónica distorsión de mi discurso. Más aún: es un astuto y deliberado recurso literario que, si bien caricaturiza este discurso, llega a mostrarnos su profunda estructura –una estructura de la que ni yo mismo era consciente.

Por lo tanto no he intentado tocar una coma de esta especie de “acta notarial” de mis palabras: ni siquiera donde hay un error en una palabra, en la atribución de un concepto, ni cuando se usan expresiones coloquiales o incluso groseras que me avergüenza ver escritas pero que seguramente utilicé llevado por el carácter reducido e informal de nuestro seminario. De todas formas, he de señalar que la transcripción corresponde sólo a una sesión de un seminario inacabado: “parte de una parte,” donde no están presentes ni el argumento ni la conclusión global.

He dicho que mi reacción frente a la imagen que reproduce este espejo es, ante todo, de vergüenza. Pero también es cierto que me ha producido una cierta satisfacción al ver cómo el hilo de mi discurso aguantaba las disgresiones, meandros y riachuelos colaterales que iban surgiendo a lo largo del camino; cómo se estructuraban las imágenes y ejemplos en una serie ordenada de “niveles” de lenguaje y de discurso que la sagacidad del “copista” ha sabido traducir sobre el papel. Traducción que, en último término, me ha obligado a preguntarme: ¿Por qué explico o me explico de este modo?

Mira Mercedes: yo pienso que la comunicación es algo muy difícil siempre que quieras realmente transmitir conceptos o sensaciones y no nuevas palabras o concepciones. Es fácil que nos oigan, pero no es tan sencillo que sientan en su propia carne lo que nos sucedió a nosotros. Y pienso que es por esto que en mi discurso se multiplican las referencias y las imágenes a fin de encontrar un tema, un sentimiento o una experiencia que establezca complicidad –esto es, comunicación– con quien escucha... Pero no se por qué doy tantas explicaciones. Al fin y al cabo sólo se trata de una broma: pero es que, además de ser una broma pesada, es también una broma de peso.

Xavier Rubert de Ventós